

Zpráva o šetření ve věci průtahů v řízení o svěřeni dítěte do pěstounské péče

Dne 7. listopadu 2019 jsem obdržel od pana A. (dále také „obecný zmocněnec“) podnět ve jménu paní B. (dále také „stěžovatelka“). Podnět směřoval na průtahy ve věci svěřeni dcery stěžovatelky do pěstounské péče vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 14 P 408/2018. Současně směřoval proti způsobu vyřízení stížností na průtahy.

A. Shrnutí závěrů

Zjistil jsem, že předseda Okresního soudu v Opavě JUDr. Mgr. Milan Koller (dále také „předseda soudu“) **pochybil, když shledal stížnost na průtahy nedůvodnou.**

- Hodnocení průtahů při vyřízení stížnosti musí odpovídat naléhavosti řízení, principu nejlepšího zájmu dítěte a skutečnosti, že v obdobných řízeních by mělo být rozhodnuto zpravidla v řádu měsíců. Plynulost řízení je nezbytné posuzovat touto optikou, a na návaznost jednotlivých úkonů soudu je proto potřeba klást zvýšené nároky. S hodnocením nedůvodnosti stížnosti se neztotožňuji zejména v části týkající se období, kdy probíhalo ustanovování znalce (od února 2019, kdy proběhl první pokus o ustanovení znalce, do listopadu 2019, kdy byl spis fakticky znalkyním odeslán).

Předseda soudu dále **pochybil**, když nevyřídil stížnosti na průtahy v zákonné lhůtě a na podání ze dne 13. srpna 2018 nereagoval.

B. Skutková zjištění

B.1 Shrnutí případu a průběh řízení

Dne 9. dubna 2018 podal navrhovatel, statutární město Opava, návrh na vydání předběžného opatření upravujícího poměry dítěte.¹ Důvodem návrhu bylo tvrzené hrubé zacházení stěžovatelky s nezletilou dcerou, která se narodila dne 3. dubna 2018. Soud o návrhu rozhodl dne 10. dubna 2018 tak, že nařídil předání nezletilé do pěstounské péče na přechodnou dobu.² Proti usnesení se stěžovatelka neúspěšně odvolala.³

Dne 4. června 2018 soud zahájil řízení o vyslovení výchovného opatření nad nezletilou a řízení o svěřeni do pěstounské péče na přechodnou dobu.⁴ Současně ustanovil nezletilé opatrovníka. Proti tomuto výroku se oba rodiče odvolali a krajský soud v červenci 2018 v napadené části usnesení změnil.⁵ Dne 2. července 2018 podali návrh na svěřeni

1 V souladu s § 452 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o zvláštních řízeních soudních“).

2 Usnesení ze dne 10. dubna 2018, č. j. 14 Nc 1706/2018-10, 30 P a Nc 83/2018.

3 Usnesení Okresního soudu v Opavě potvrdil Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 23. dubna 2018, č. j. 13 Co 164/2018-34. Rozhodnutí nabylo právní moci 30. května 2018.

4 Usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 4. června 2018, č. j. 14 Nc 1006/2018-38.

5 Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. července 2018, č. j. 13 Co 253/2018-63.

do společné pěstounské péče sestry stěžovatelky s manželem. Dne 8. listopadu 2018 proběhlo ve věci jednání, při kterém soud rozhodl o odročení za účelem vypracování znaleckých posudků. Dne 12. listopadu 2018 soud rozhodl o zrušení předběžného opatření z dubna 2018 a o předběžném předání nezletilé do předpěstounské péče stěžovatelčiny sestry s manželem.⁶ Kodvolání stěžovatelky krajský soud rozhodnutí změnil tak, že předběžné opatření, kterým by byla nezletilá předběžně předána do předpěstounské péče, se nevydává.⁷ Poukázal na to, že postup okresního soudu neměl oporu v procesních předpisech a ponechal ke zvážení zastoupení stěžovatelky. V návaznosti na toto rozhodnutí vydal okresní soud dne 7. února 2019 usnesení, kterým rozhodl, že rodiče jsou povinni snášet péči stěžovatelčiny sestry a jejího manžela o nezletilou.⁸ Uvedené usnesení pak krajský soud v květnu 2019 potvrdil.⁹ Od února 2019 soud opakovaně ustanovoval znalce. Tři ustanovené znalkyně byly postupně zproštěny povinnosti vypracovat znalecký posudek. Podrobnější okolnosti budou popsány u právního hodnocení věci (část C.2.2). Spis byl nakonec zaslán znalkyním ustanoveným usnesením z října 2019¹⁰ na konci listopadu 2019, jelikož se do té doby nacházel u Krajského soudu v Ostravě. Lhůta pro vypracování znaleckého posudku byla stanovena na 5 měsíců od doručení spisového materiálu. Měla by tudíž skončit v dubnu 2020.

V průběhu řízení soud současně opakovaně rozhodoval o návrzích podaných obecným zmocněncem (jménem rodičů nebo svým jménem jakožto prarodičem) na vydání předběžného opatření o svěřeni nezletilé do péče.¹¹

B.2 Stížnosti

Dne 9. srpna 2019 podal obecný zmocněnec stížnost. Z obsahu podání je zřejmé, že polemizoval zejména s věcným postupem soudu a orgánu sociálně-právní ochrany dítěte (dále také „OSPOD“). Současně poukazoval i na délku řízení. Stížnost vyřídil předseda soudu dne 14. října 2019 jako nedůvodnou.¹² Upozornil, že jakékoli výhrady k procesnímu postupu je možné řešit pouze prostřednictvím opravných prostředků. Bez dalšího vysvětlení doplnil, že neshledal ani průtahy v řízení, ani nic dalšího, co by svědčilo o nevhodném chování rozhodující soudkyně. Na vyřízení stížnosti reagoval obecný zmocněnec dopisem ze dne 22. října 2019, ve kterém vyjádřil nesouhlas s vyřízením stížnosti a podrobněji rozvedl, ve kterých obdobích podle něj docházelo k průtahům. Současně zaslal urgenci k vyřízení svého předchozího podání ze dne 13. srpna 2018, označeného jako „žádost o informace“, které nebylo doposud vyřízeno. V uvedeném

6 Usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 12. listopadu 2018, č. j. 14 Nc 1006/2018-143, 30 P a Nc 327/2018, 30 P a Nc 328/2018.

7 Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. ledna 2019, č. j. 13 Co 17/2019-173.

8 Usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 7. února 2019, č. j. 14 P 408/2018-181, 30 P a Nc 43/2019.

9 Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. května 2019, č. j. 13 Co 155/2019-218.

10 Usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 3. října 2019, č. j. 14 P 408/2018-287, 30 P a Nc 153/2018, 30 P a Nc 154/2018, 30 P a Nc 182/2018.

11 Usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 22. srpna 2019, č. j. 14 P 408/2018-252, ze dne 13. prosince 2019, č. j. 14 P 408/2018-21, ze dne 27. prosince 2019, č. j. 14 P 408/2018-30.

12 Odpověď předsedy soudu ze dne 14. října 2019, sp. zn. 33 Spr 239/2019.

podání poukazoval na délku řízení a v této souvislosti rozporoval procesní postup soudu. Dále se dotazoval, kdo dodal soudu informaci, podle které v nejbližším okolí stěžovatelky není žádná vhodná osoba, jež by na její péči o novorozenou dceru mohla dohlížet.

Dne 17. prosince 2019 vyřídil předseda soudu nesouhlasnou reakci stěžovatele a opětovně konstatoval, že průtahy ve věci neshledal.¹³ Poukázal na to, že dne 28. listopadu 2019 byl spis odeslán znalkyním, není proto schopen odpovědět, proč usnesení z června obdržela stěžovatelka až v srpnu. K postupnému ustanovení znalců uvedl, že ustanovení znalci sdělili, že úkol je mimo jejich odborné kompetence. K dalším námitkám uvedl, že není oprávněn přezkoumávat výkon nezávislé rozhodovací činnosti.

B.3 Vyjádření předsedy soudu

V rámci šetření jsem se obrátil na předsedu soudu, který ve svém vyjádření¹⁴ shrnul průběh řízení (viz výše část B.1 a relevantní zjištění v části C). Popsal stanovisko rozhodující soudkyně a konstatoval, že opakované návrhy obecného zmocněnce na vydání předběžného opatření zhoršují plynulost řízení, jelikož není možné, aby se spis zároveň nacházel u znalců i na krajském soudě. Konstatoval, že v důsledku změn v osobách znalců průtahy nevznikly, neboť z důvodu odvolání byl spis opakovaně zasílán na krajský soud (z údajů v systému ISAS¹⁵ vyplývá, že v roce 2019 byl u krajského soudu 16. až 30. ledna 2019, 15. května až 19. června 2019 a 31. října 2019 až 27. listopadu 2019). Dne 28. listopadu 2019 mohl být spis konečně zaslán znalkyni.

Předseda soudu konstatoval, že z údajů v systému ISAS nevyplývají žádné průtahy při vyřizování věci od června do listopadu 2018, jak uvádí obecný zmocněnec.

Závěrem uvedl, že ačkoli se celková délka řízení jeví vskutku jako nepřiměřeně dlouhá, neshledal, že by byl postup soudu neefektivní. Naopak, jako zcela neefektivní hodnotí procesní postup obecného zmocněnce. Jím zvolený postup, spočívající v podávání opakovaných návrhů na vydání předběžného opatření, se jeví jako obstrukční a kontraproduktivní, jelikož brání soudu v rychlejším postupu ve věci samé.

C. Právní hodnocení

V šetření jsem se zaměřil na to, zda je řízení zatíženo průtahy a na způsob vyřízení stížností obecného zmocněnce předsedou soudu.

C.1 Principy vyřizování stížností a hodnocení průtahů v případě řízení ve věci péče soudu o nezletilé

Úkolem předsedy či místopředsedy soudu je dbát na to, **aby v řízení nedocházelo ke zbytečným průtahům.**¹⁶ Při posuzování stížnosti na průtahy v řízení se musí důsledně

13 Dopis ze dne 17. prosince 2019, sp. zn. 33 Spr 239/2019.

14 Dopis ze dne 10. února 2020, sp. zn. 33 Spr 201/2020.

15 Informační systém pro administrativu okresních soudů.

16 Viz § 127 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o soudech a soudcích“).

a přesvědčivě vypořádat s tím, zda nedochází k průtahům v řízení. V některých případech se musí současně zabývat **otázkou plynulosti a efektivnosti procesního postupu rozhodujícího soudce, tj. posoudit, zda všechny úkony soudu míří k včasnému vydání rozhodnutí.**¹⁷ Předseda a místopředseda soudu by při vyřizování stížnosti rovněž měli dodržovat principy dobré správy, zejména principy přiléhavosti a přesvědčivosti a princip vstřícnosti.¹⁸

Hodnocení průtahů při vyřízení stížnosti tak musí odpovídat naléhavosti řízení, principu nejlepšího zájmu dítěte a skutečnosti, že v obdobných řízeních by mělo být rozhodnuto zpravidla v řádu měsíců. Plynulost řízení je proto nezbytné posuzovat touto optikou, a na návaznost jednotlivých úkonů soudu je proto potřeba klást zvýšené nároky.

C.2 Hodnocení vyřízení stížnosti

C.2.1 Hodnocení plynulosti řízení a závěru o nedůvodnosti stížnosti

S přihlédnutím k veškerým okolnostem se nemohu ztotožnit se závěrem předsedy soudu o nedůvodnosti stížnosti a neexistenci průtahů. Zdůrazňuji, že v předmětné věci byla dcera stěžovatelky odňata z péče rodičů předběžným opatřením vydaným v dubnu 2018, a to krátce po narození. Do dnešního dne tak trvá dočasná úprava poměrů a **dcera stěžovatelky je již dva roky odňata z péče rodičů bez toho, aby bylo ve věci meritorně rozhodnuto.** Jsem přesvědčen, že v rámci vyřízení stížnosti je nezbytné na plynulost řízení nahlížet s přihlédnutím k těmto konkrétním skutkovým okolnostem. Při jejich zohlednění jsem dospěl k závěru, že **způsob vyřízení stížnosti neodpovídá principu naléhavosti předmětného řízení a principu nejlepšího zájmu dítěte** jakožto předního hlediska při jakékoli činnosti týkající se dítěte.

V první řadě se nemohu ztotožnit s vysvětlením předsedy soudu k obecným zmocněncem namítaným průtahům v období od června do listopadu 2018. Předseda soudu uvedl, že od 3. července 2018 byl spis odeslán na krajský soud. Vrácen byl podle aplikace infoSoud dne 8. srpna 2018. Až 4. října 2018 byla účastníkům řízení zaslána výzva k vyjádření k návrhu na svěření do společné pěstounské péče ze dne 2. července 2018 a soud jmenoval nezletilé opatrovníka. Na 8. listopadu 2018 pak bylo nařízeno jednání. S ohledem na naléhavost řízení nepovažuji prodlevu mezi úkony za přiměřenou a vysvětlení předsedy soudu za dostatečné.

C.2.2 Průtahy při ustanovování znalce

Zásadně se pak neztotožňuji s hodnocením týkajícím se procesu **ustanovování znalců.** Musím se pozastavit nad tím, že k **prvnímu pokusu** o ustanovení znalce došlo až 8. února 2019. Z výše citované judikatury Ústavního soudu přitom jednoznačně plyne, že při opatrování podkladů, včetně znaleckých posudků, je nezbytné postupovat

17 Viz např. zpráva o šetření ze dne 6. listopadu 2017, sp. zn. 5839/2016/VOP; dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6094>.

18 Viz <https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/principy-dobre-spravy/> a závěry mých předchozích šetření, viz např. zpráva o šetření ze dne 21. listopadu 2011, sp. zn. 3173/2011/VOP; dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/2450>.

co neefektivněji a podniknout důsledné kroky k jejich včasnému zajištění. **Skutečnost, že k prvnímu pokusu o zajištění znaleckého posudku došlo 10 měsíců od zahájení řízení, považuji s přihlédnutím k předmětu řízení za problematickou.** Předseda soudu samozřejmě nemůže zasahovat do obsahu dokazování a přikazovat zpracování znaleckého posudku. Již v minulosti jsem však vyjádřil názor, že při hodnocení efektivity úkonů soudu by měl orgán státní správy soudu posoudit i načasování procesních úkonů.¹⁹ Jsem si vědom toho, že při hodnocení účelnosti a efektivity postupu soudce orgánem státní správy soudu je namístě zdrženlivost,²⁰ jelikož tím může docházet ke kolizím s principem nezávislosti rozhodování. Přesto jsem přesvědčen, že při **dohledu nad plynulostí řízení se předseda soudu nemůže zcela vyhnout hodnocení načasování jednotlivých úkonů,** jelikož to se přímo promítá do délky řízení a do prodlevy mezi jednotlivými úkony.

Dále se vyjádřím k **postupnému ustanovování znalců.** Dne 8. února 2019 ustanovil soud znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.²¹ Soud povolil, aby si v případě potřeby přibrala konzultanta z oboru psychologie a stanovil lhůtu pro vypracování posudku do 1 měsíce od doručení podkladů. Uvedená znalkyně požádala dne 22. února 2019 o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek, jelikož je znalkyní v oboru dětské a dorostové psychiatrie a vypracování znaleckého posudku zahrnuje i dospělé osoby. Dne 19. března 2019 pak soud na žádost reagoval a ustanovil novou znalkyni, které uložil povinnost vypracovat znalecký posudek ve lhůtě jednoho měsíce.²² I ta přípisem ze dne 1. dubna 2019 soudu sdělila, že úkol je mimo její odborné kompetence. Usnesením ze dne 9. srpna 2019 soud ustanovil v pořadí třetí znalkyni.²³ I tato znalkyně požádala o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek, a to dne 19. srpna 2019, jelikož zadaný úkol byl mimo její odborné kompetence. Znalkyně sdělila, že soud by měl ustanovit znalce se specializací dětské i dospělé psychiatrie ve spolupráci s příslušným psychologem. Usnesením ze dne 3. října 2019 pak soud ustanovil znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a znalkyni z oboru zdravotnictví, odvětví klinická psychologie.²⁴ Znalkyním byla stanovena lhůta k vypracování posudku do 5 měsíců od doručení spisového materiálu. Ten byl znalkyním odeslán 28. listopadu 2019, poté, co se vrátil z Krajského soudu v Ostravě.

Od února 2019 tedy byly postupně čtyřikrát ustanoveny znalkyně, z nichž tři požádaly o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek, jelikož byl mimo jejich odbornou kompetenci. Zatímco první dva pokusy proběhly v poměrně rychlém časovém sledu (usnesení z února a z března 2019), k dalším pokusu došlo čtyři měsíce poté, co byla soudu

19 Zpráva o šetření ze dne 20. srpna 2018, sp. zn. 203/2018/VOP.

20 K tomu srov., i když v do jisté míry odlišném kontextu, judikaturu kárných senátů Nejvyššího správního soudu, např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. března 2014, č. j. 16 Kss 9/2013-91, odst. 44 nebo rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. listopadu 2014, č. j. 13 Kss 4/2014-152.

21 Usnesení ze dne 8. února 2019, č. j. 14 P 408/2018-184.

22 Usnesení ze dne 19. března 2019, sp. zn. 14 P 408/2018-209, 30 P a Nc 154/2019.

23 Usnesení ze dne 9. srpna 2019, č. j. 14 P 408/2018-231, 30 P a Nc 153/2018, 30 P a Nc 154/2018, 30 P a Nc 182/2018.

24 Usnesení ze dne 3. října 2019, č. j. 14 P 408/2018-287, 30 P a Nc 153/2018, 30 P a Nc 154/2018, 30 P a Nc 182/2018.

doručena žádost znalkyně o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek. Poslední, již úspěšný, pokus pak následoval za necelé dva měsíce od doručení žádosti o zproštění.

Předseda soudu k tomu uvedl, že v důsledku ustanovení znalců průtahy nevznikly, neboť z důvodu vícero odvolání byl spis opakovaně odeslán na krajský soud, a to v průběhu ledna 2019, znovu od května do června 2019 a následně v období od 31. října 2019 do 27. listopadu 2019. **S jeho hodnocením se neztotožňuji.** První namítané období v lednu 2019 není pro vysvětlení průtahů při ustanovování znalců relevantní, jelikož předchází prvnímu pokusu o ustanovení znalce. Druhé období rovněž dostatečně nevysvětluje prodlevy při ustanovení znalce, jelikož z celkové doby, po kterou ustanovení znalce probíhalo, představuje pouze krátké období. K poslednímu namítanému období, kdy byl spis u krajského soudu, uvádím, že o ustanovení znalce soud rozhodl dne 3. října 2019. Krajskému soudu byl spis odeslán až dne 31. října 2019. Jsem přesvědčen, že nic nebránilo tomu, aby **soud pořídil kopii spisu a tu odeslal znalkyním.** Chápu, že pořízení kopie spisu klade na soud určité administrativní nároky a doposud se nejedná o zcela běžný postup. Jak jsem ale již konstatoval v minulosti, „pokud při úvaze o pořízení kopie spisu vyvažujeme zájem dítěte jakožto přední hledisko a případné dopady na administrativní aparát soudu při pořizování kopie spisu, nemůže být případná časová náročnost úkonu upřednostněna“.²⁵ Dovoluji si proto **apelovat na využívání možnosti pořídít kopii spisu v situaci, kdy to může mít vliv na urychlení řízení a kde s ohledem na předmět řízení hraje čas významnou roli.**

Co se týče samotného postupného ustanovování znalců, podle § 9 odst. 2 doposud účinného zákona o znalcích a tlumočnících²⁶ **ustanovují soudci znalce po předchozím projednání se znalcem.** Rovněž podle ustanovení § 12 odst. 1 prováděcí vyhlášky²⁷ při vyžádání znaleckého úkonu uloží státní orgán v mezích stanovených zákonem znalci lhůtu, ve které má být úkon proveden. Před stanovením lhůty je podle okolností nutno se znalcem projednat, zda může v zamýšlené lhůtě úkon provést.

Z vyjádření předsedy soudu vyplývá, že rozhodující soudkyně ustanovila poslední znalkyně po **telefonické konzultaci.** Není zcela zřejmé, zda obdobná konzultace proběhla u předchozích pokusů o ustanovení znalce. S přihlédnutím k vyjádření a k důvodům žádosti o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek však předpokládám, že nikoli. Jsem přesvědčen, že pokud by soudkyně projednala ustanovení se znalcem hned v únoru 2019, mohl být znalecký posudek vypracován již před několika měsíci. Chápu, že tato skutečnost nemůže představovat zaviněný průtah nyní rozhodující soudkyně Mgr. Daniely Zíkové. Té byla věc přidělena od 1. července 2019 poté, co soudkyně Mgr. Haně Milatové zanikla soudcovská funkce. To však nic nemění na závěru o důvodnosti stížnosti na průtahy, který se nevztahuje pouze k subjektivním průtahům způsobeným nyní rozhodující soudkyní.

25 Viz zpráva o šetření ze dne 30. července 2019, sp. zn. 2321/2019/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7392>.

26 Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

27 Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

V neposlední řadě musím poukázat na období od dubna 2019, kdy požádala v pořadí druhá ustanovená znalkyně o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek, do srpna 2019, kdy byla ustanovena v pořadí třetí znalkyně. **Tuto čtyřměsíční prodlevu předseda soudu nijak nevysvětlil.** Je zřejmé, že se na průtahu mohla podílet změna v osobě rozhodující soudkyně, k níž došlo na začátku července, stejně jako čerpané dovolené.²⁸ Ani tyto, byť legitimní okolnosti, by však neměly vést k závěru o nedůvodnosti stížnosti. Pro vysvětlení čtyřměsíční prodlevy mezi žádostí o zproštění povinnosti vypracovat znalecký posudek a mezi novým ustanovením znalce je nepovažuji za dostatečné.

C.2.3 Procesní postup obecného zmocněnce a vliv na průtahy v řízení

Ve vyjádření předseda soudu uznává, že celková délka řízení se vskutku jeví jako nepřiměřeně dlouhá. Současně neshledal, že by byl postup soudu neefektivní. Naopak, jako neefektivní hodnotí procesní postup obecného zmocněnce spočívající v podávání opakovaných návrhů na předběžné opatření. Tento postup označuje jako obstrukční a kontraproduktivní.

Jsem dlouhodobě přesvědčen, že **procesní aktivitu účastníka nelze a priori považovat za ospravedlnění případných průtahů.**²⁹ Je sice nepochybné, že opakované rozhodování o procesních návrzích stran a o uplatněných opravných prostředcích se odrazí na celkové délce řízení. Ve vyjádření předseda soudu nicméně zmiňuje tři návrhy na předběžné opatření, a to návrhy ze dne 15. srpna 2019, ze dne 10. prosince 2019 a ze dne 18. prosince 2019. Je zřejmé, že návrhy jsou koncentrovány do druhé poloviny roku 2019, kdy řízení probíhalo již déle než rok. S přihlédnutím k závažnosti zásahu a celkové délce řízení podle mého názoru postup obecného zmocněnce neospravedlňuje průtahy, k nimž v řízení došlo. Chápu, že nezbytnost zabývat se návrhy na předběžné opatření může do jisté míry oddálit rozhodnutí ve věci samé. Jsem však přesvědčen, že **význam návrhů na předběžné opatření nelze z hlediska celkové délky řízení přeceňovat.** Ústavní soud v kontextu případu týkajícího se odebrání dítěte z péče rodičů výslovně konstatoval, že „[o]podstatněnost a přiměřenost trvání předběžného opatření by obecné soudy rozhodující v nesporném řízení měly zkoumat případně i bez odpovídajících námitek dotčených účastníků, s ohledem na všechny jim dostupné a známé informace“.³⁰ Nezbytnost průběžného (neustálého) zkoumání existence důvodů k předběžné úpravě poměrů dítěte nevzniká v důsledku podání stěžovatele. Plyne ze zákona a z povahy předběžného opatření jako takového.

28 Podle vyjádření předsedy čerpala soudkyně Mgr. Hana Milatová dovolenou od 17. června 2019 do 28. června 2019. Soudkyně Mgr. Daniela Zíková čerpala dovolenou od 19. června do 28. června 2019 a od 5. července do 12. července 2019.

29 Viz např. výše citovaná zpráva o šetření ze dne 30. července 2019, sp. zn. 2321/2019/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7392>.

30 Nález Ústavního soudu ze dne 12. května 2015, sp. zn. I. ÚS 2903/14, odst. 48.

C.2.4 Formální stránka vyřízení stížnosti

V neposlední řadě se musím vyjádřit k formální stránce vyřízení stížnosti. Nemohu přehlédnout, že stížnost obecného zmocněnce, která směřovala i na průtahy v řízení,³¹ **vyřídil předseda soudu** dne 14. října 2019, tedy po **uplynutí zákonné měsíční lhůty**.³² Opožděně reagoval předseda soudu i na jeho nesouhlasnou reakci ze dne 22. října 2019, která obsahovala nové námitky týkající se průtahů v řízení. Tuto stížnost vyřídil předseda soudu dne 17. prosince 2019. Lhůtu pro vyřízení stížnosti je sice i podle zákona o soudech a soudcích možné překročit, ale o této skutečnosti musí být stěžovatel vyrozuměn. V odpovědích přitom postrádám jakékoli vysvětlení pro prodloužení lhůty.

Předseda soudu dále nereagoval na podání obecného zmocněnce ze dne 13. srpna 2018, jehož vyřízení obecný zmocněnec urgoval i v dopisu ze dne 14. října 2019. V daném podání obecný zmocněnec, kromě výtek k délce řízení, formuluje dotaz na to, kdo dodal do spisu informaci týkající se situace matky. Podle této informace nebyla k dispozici žádná osoba, která by mohla dohlížet na péči matky o novorozenou dceru. Předseda soudu samozřejmě v rámci výkonu státní správy soudu **nemůže zasahovat do procesu dokazování a věcně hodnotit podklady, které soud pro své rozhodnutí opatřil**. Pro úplnost uvádím, že postup OSPOD, který situaci matky v dané věci řešil, je předmětem jiného souvisejícího šetření, které vede zástupkyně veřejného ochránce práv.³³ Skutečnost, že **předseda soudu patrně na daný dopis ani na jeho urgenci vůbec nereagoval, ale považuje za porušení § 164 zákona o soudech a soudcích**. Uznávám, že i s ohledem na označení podání („žádost o informaci“) mohly vzniknout pochybnosti o jeho povaze. Pokud tomu tak bylo, mohl být obecný zmocněnec vyzván k doplnění či upřesnění podání³⁴ a upřesnění, zda se jedná o stížnost ve smyslu zákona o soudech a soudcích, nebo o žádost ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.³⁵ V každém případě však měl obdržet reakci v příslušné lhůtě.

Předseda soudu proto **pochybil**, když stížnosti obecného zmocněnce vyřídil ve dvou případech opožděně. V jednom případě pak podání ponechal bez reakce, a to i po urgenci ze strany obecného zmocněnce.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám předsedovi Okresního soudu v Opavě JUDr. Mgr. Milanu Kollerovi a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv³⁶ žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních

31 Stížnost ze dne 9. srpna 2019.

32 Viz § 173 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

33 Šetření je vedeno pod sp. zn. 4678/2019/VOP.

34 K tomu viz i § 4 odst. 2 instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 106/2001-OSM o vyřizování stížností na postup soudů podle zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů: „Je-li obsah stížnosti nejasný, vyzve ministerstvo nebo soud stěžovatele k doplnění či upřesnění stížnosti, pokud je to účelné.“

35 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

36 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

O svých zjištěních a závěrech informuji rovněž stěžovatelku.

Brno 28. dubna 2020

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)